

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Diviziei nr. 175 de Pușcași din 31 mai 1945, în cauza penală în privința lui

Martîn Matvei XXXXX, născut în ***XXXXX***

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei nr. 175 de Pușcași din 31 mai 1945, Martîn Matvei a fost condamnat în baza art. 58^{1b} Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în lagărul de reeducare prin muncă, cu aplicarea interdicției în drepturi, prevăzute de art. 31 lit. a), b), v) Cod penal al RSFSR, pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Martîn Matvei a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, la 30 octombrie 1941, exercitând serviciul militar în cadrul Armatei Roșii, a trădat patria, deoarece benevol s-a predat ca prizonier inamicului, fără a opune careva rezistență, iar locuind pe teritoriul temporar ocupat de inamic, a intrat în serviciul Armatei Naziste, implicându-se în luptele împotriva Armatei Roșii.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Martîn Matvei.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct invocă, că la examinarea cauzei penale, nu a fost stabilit faptul trădării de patrie săvârșită de către militarul Martîn Matvei, iar de către instanța de judecată a fost încălcat un drept fundamental al inculpatului, și anume dreptul la apărare, din motiv că cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie. Astfel, prin sentința de condamnare adoptată în privința lui Martîn Matvei, au fost încălcate grav drepturile și libertățile fundamentale ale acestuia garantate, și anume, dreptul la un proces echitabil, care potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată.

Consideră, că sentința Tribunalului Militar al Diviziei nr. 175 de Pușcași din 31 mai 1945, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Martîn Matvei.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei nr. 175 de Pușcași din 31 mai 1945, Martîn Matvei, a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Martîn Matvei, în baza art. 58^{1b} Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Diviziei nr. 175 de Pușcași din 31 mai 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui Martîn Matvei XXXXX condamnat în baza art. 58^{1b} Cod penal al RSFSR.

Martîn Matvei XXXXX, este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **01 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor